

Vooraf

Deze Zomer-Nieuwsbrief is bedoeld om iedereen die geïnteresseerd is in het wel en wee van onze Coöperatie Energiek Maarwold, even bij te praten. Wat is er de laatste tijd gebeurd wat betreft de versterking van de biodiversiteit in de wijk? Wat gebeurt er om de duurzaamheid bij iedereen te bevorderen? En wat zijn de verwachte ontwikkelingen en de plannen voor de komende tijd? Op de website (www.energiek-maarwold.nl) wordt natuurlijk ook gepoogd om die ontwikkelingen bij te houden - zelfs wat betreft de activiteiten in de buurt die niet door ons als EM zijn bedacht of georganiseerd maar die we wel als een belangrijke bijdrage beschouwen aan het welzijn van ons allen als wijkbewoners. Die website wordt, naar we uit de 'metingen' weten, heel regelmatig bezocht gelukkig. Maar af en toe een Nieuwsbrief, kan de aandacht voor een aantal actuele zaken nog weer even versterken naar ons idee.

In deze Nieuwsbrief zult u daarom informatieve stukken aantreffen over de ontwikkelingen in de Maarweide, over de waterkwaliteit in het Paterswoldsemeer, over een excursie naar de fauna-brug onder de A28 en de verbinding van de Drentse Aa en het Paterswoldsemeer, over de duurzaamheidsacties die de komende periode op het programma staan en over het al lopende initiatief van deel-mobiliteit met elektrische auto's in Haren.

Maarweide: Ontwikkelingen in de laatste maanden

Bert Ludden

In april is er een korte inventarisatie van plantensoorten in de weide uitgevoerd. Daarbij werden 37 soorten kruidachtige planten aangetroffen, naast 11 soorten grassen. We hopen dat de soortenrijkdom bij verder verschalingsbeleid gaat toenemen. De groei van de grassen is nu nog erg sterk, door maaien en afvoeren zal deze groei afnemen, waardoor kruidachtige planten meer kans krijgen.

Inmiddels is een deel gemaaid en afgevoerd. Een groter deel is nog niet gemaaid, maar zal gedeeltelijk binnenkort (ook weer met de zeis) worden gemaaid. Een klein deel zal echter ongemaaid blijven dit jaar.

Twee buurtbewoners hebben een mooi bijenhotel gemaakt en geplaatst. Het bijenhotel is geplaatst naast het inmiddels gemaaide graspad door de Maarweide. Inmiddels hebben al heel wat solitaire bijen hier gebruik van gemaakt.

Ook de bijbibliotheek die na de winter weer is geïnstalleerd aan de Lutsborgweg naast de Maarweide, blijft in een behoefte voorzien! In dit geval van de voorbijgangers.

Wist je dat...

- Het college van B & W ons als Energiek Maarwold komt bezoeken op 3 september? En dat we dan een wandeling door de wijk gaan maken? Suggesties voor besprekingspunten zijn welkom!
- We nog steeds geen nieuw (groot) zonnedak hebben weten te vinden? Ook hiervoor blijven suggesties zeer welkom!
- We allemaal heel nieuwsgierig zijn naar de met bloemen omzoomde aangekondigde ontwikkeling van het al jaren braakliggende terrein aan de Emmalaan...
- We als Energiek Maarwold in Regio-overleggen regelmatig ideeën uitwisselen met andere coöperaties in de gemeente en de regio ?

Energiek Maarwold

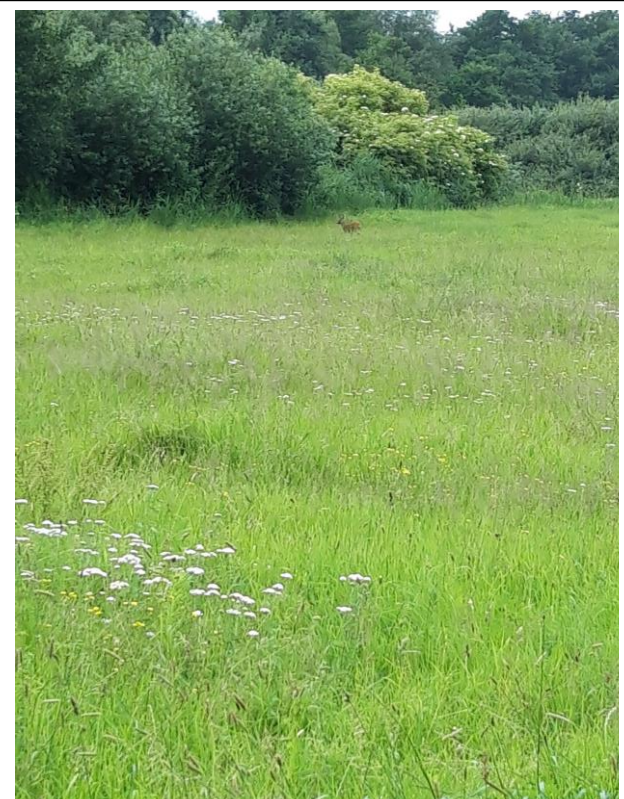

Van de voorzitter, voor de laatste keer...

Paul Oostinga

Conform afspraak (één jaar) zit mijn klus als voorzitter er inmiddels op. Het was geen spannend jaar, grote nieuwe plannen waren er niet, maar als bestuur staken we veel energie in het op gang brengen van het isoleren van eigen woningen. Zuiniger gebruik van energie, minder verspilling. Bij 'Samen Besparen', het project met Grunneger Power, liep het nog niet storm, maar we gaan hiermee door! Mocht u in dat verband ideeën hebben, kom er alsjeblieft mee. Dit moet echt ons aller aandacht hebben.

Persoonlijk wil ik me in de wijk meer gaan richten op de sociale cohesie. Zou het niet mooi zijn, en wenselijk, om elkaar waar nodig te hulp te komen? Vooral de ouderen onder ons, die het lastig vinden om zelfstandig te blijven ondanks hun leeftijd. Want we willen graag zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Een andere keus is er ook nauwelijks nog. Vooral wanneer iemand zijn of haar partner verliest kan het moeilijk worden. Mij staat voor ogen om de individuele problemen van de hoge leeftijd gezamenlijk aan te pakken. 'U vraagt, wij draaien' in plaats van een zorgprotocol. Een 'knarrenhof' zonder 'hof' maar met een soort van 'noaberschap' in onze wijk waar je op kunt rekenen. Ook hier zijn suggesties welkom, en we komen erop terug.

Energiek Maarwold

Een natuurlijker beheer van het Hendrik de Vriesplantsoen

Bert Ludden

De gemeente heeft besloten een plan te laten maken voor het beheer van dit plantsoen, en heeft daarvoor Buro Holleman in de arm genomen.

Jaren geleden is al besloten over te gaan op een iets *natuurlijker beheer*; nu wordt gekeken welke aanpassingen wenselijk zijn.

Omwonenden zijn inmiddels in de gelegenheid gesteld hun wensen in een enquête kenbaar te maken. In de komende tijd gaan medewerkers van Buro Hollema samen met vertegenwoordigers uit de buurt (waaronder 2 bestuursleden van Energiek Maarwold) de resultaten van de enquête bekijken om verdere plannen te kunnen ontwikkelen.

Duurzaamheid: acties nu en in de komende periode

Jan Berenst

In het afgelopen seizoen zijn we begonnen om de thematiek van *isolatie* en *warmtepompen* te agenderen. We hebben samen met Grunneger Power en Duurzaam Groningen een paar bijeenkomsten 'Samen van het gas af' en 'Samen Besparen' georganiseerd in Westerholm en besproken hoe je de isolatie in huis kunt verbeteren en onder welke condities (hybride) warmtepompen kunnen worden geïnstalleerd. In Nieuwsbrief 16 (die nog op de website is te vinden (www.energiek-maarwold.nl/archief/nieuwsbrieven)) hebben we daar uitvoerig verslag van gedaan. Sindsdien is er weer heel wat gebeurd en staat er ook

nog heel wat te gebeuren. Daarover is overigens deels ook op de website bericht:

- Er is een collectieve actie '**Hybride Warmtepompen**' gestart door de gemeente via het Regionaal Platform. (Het informatieve *webinar* is nog te zien via <https://my.demio.com/recording/hw1toyeS?hash=18tZzIP5ivur1B>)
- **Gemeentelijke Actie 'Poen voor je Groen'**
De gemeente Groningen wil zich samen met de bewoners beter beschermen tegen de klimaatveranderingen, door te zorgen voor vergroening rondom het huis. Daarvoor zijn subsidies beschikbaar. Die moet worden aangevraagd. Voorbeelden van maatregelen zijn:
  - * Je dak vergroenen / * Stenen uit je tuin halen en je tuin vergroenen / * Je regenpijp afkoppelen (zodat schoon regenwater niet het riool instroomt) / * Het aanbrengen van 'groene muren' (met bijvoorbeeld klimplanten) / * Het planten van bomen / * Extra berging van regenwater (bijvoorbeeld in een regenput of een wadi.)Een aanvraag is geldig tot een jaar vooruit of een jaar terug. **Indienen kan tot 30 juni a.s.** via: <https://gemeente.groningen.nl/subsidie-klimaat-aanvragen> In het aanvraagformulier staan de voorwaarden voor subsidie.
- Er is door de Rijksoverheid een speciaal fonds beschikbaar gesteld, '*Nij Begun*', ten behoeve van **isolatiemaatregelen in Groningen en Noord-Drenthe**. Daarin zit 1,65 miljard euro! Subsidies kunnen oplopen van 50% tot 100% vergoeding (maximaal 40.000 euro) - afhankelijk van het inkomen. Zodra de uitwerkingen wat verder zijn (na de zomer), zullen we daarover rapporteren op de website met relevante details voor onze wijk.
- We zullen samen met Grunneger Power na de zomer stappen zetten om een *Wijk Energie Plan* te maken voor onze wijk, om daarna wat gericht met elkaar te kunnen werken aan de energie- en warmtetransitie. We hebben een voorbeeld in het Wijk Energieplan van *Oosterpoort Duurzaam*.
- In het najaar (5 November) zullen we met GP een **warmtewandeling'** organiseren door de wijk, voor mensen die geïnteresseerd zijn om te leren werken met een *warmtecamera* en de gegevens te interpreteren voor specifieke isolatiemaatregelen.

Energiek Maarwold

Ontwikkelingen rondom het Paterswoldsemeer

Michel van den Bogaert

Het Paterswoldsemeer is door de Nederlandse overheid aangewezen als waterlichaam M27 en die heeft daar kwaliteitseisen voor opgesteld, zoals voorgeschreven in de Europese Kaderrichtlijn Water. Deze eisen zijn in principe gericht op hoge natuurwaarden, maar het is toegestaan om rekening te houden met andere belangen, zoals het huidige gebruik van zo'n waterlichaam. Voor het Paterswoldsemeer zijn dat onder meer waterrecreatie, horeca en de belangen van omwonenden en eigenaren van vakantiewoningen. Het waterschap Noorderzijlvest heeft de oorspronkelijke plannen bijgesteld na overleg met belangenvertegenwoordigers. Er was verzet tegen het aanleggen van 25 hectare moeras op de plek waar nu water is, en er was angst dat toenemende waterplanten het varen en zwemmen zouden gaan hinderen.

De uitkomst is een compromis tussen alle belangen. Er worden geen delen omgevormd tot moeras en het fosfaatgehalte mag wat hoger blijven. De plannen worden nu uitgevoerd en bestaan onder meer uit het aanbrengen van onderwater-vissenbossen waarin kleine vissen zich kunnen verschuilen, het verwijderen van bomen op de oevers om bladval in het water te verminderen, het laten groeien van waterplanten op plaatsen waar die niet in strijd zijn met de andere belangen en het maaien en afvoeren van waterplanten op andere plaatsen. Na de ALV van 2024 heb ik hier (met Renee Bekker) een lezing over gehouden, waarvan de *powerpoint* vanuit onze website te downloaden is (www.energiek-maarwold.nl/home).

Excursie naar de fauna-passages

Renee Bekker

Op 20 april j.l. organiseerde het bestuur van Energiek Maarwold een excursie naar de recent aangelegde faunapassage onder de A28 en de nieuwe werken ronde de Meerweg bij oud-café Friescheveen. Het was prachtig weer en vanaf Westerholm zijn we op de fiets vertrokken naar de locaties. De projectleider van de provincie die het gehele proces heeft begeleid, legde ons met kaarten ter plekke uit welke werken er zijn aangelegd en waarom dit op deze plek belangrijk is.

Het grote plaatje laat zien dat het natuurwerk van verbonden natuurgebiedjes in onze provincie aansluit op het netwerk in Drenthe. En om dit ook te laten functioneren voor zowel egels en dassen als bijvoorbeeld otters en vissen maar ook plantensoorten, wordt er hard gewerkt aan het wegnemen van obstakels. Een van die obstakels is natuurlijk de A28. Daar werden, en helaas nog steeds, maar veel minder, regelmatig dieren doodgereden. Die kunnen nu veilig onder de weg door. De verbinding ligt er, met als ideale doelsoort de Otter voor het gebruik ervan. Ook andere soorten maken er inmiddels overigens gebruik van, zoals blijkt uit sporenonderzoek. Bij de Meerweg is een heel ingewikkeld knooppunt van verschillende waterpeilen nu heel kunstig verbonden zodat een deel van het schone water uit de Drentsche A nu ook terecht komt in het Paterswoldse meer. Dat deel wordt nu niet meer afgevoerd via het Noord-Willemskanaal.

Energiek Maarwold

(vervolg van p.4 'Excursie naar de fauna-passage')

De waterkwaliteit van het meer is hiermee verbeterd, en dieren en planten in het stroomdal van de Drentsche Aa kunnen nu ook het Paterswoldsemeer veilige bereiken. De verbindingzone zelf is mooi ingericht door de experts van Prolander. Daar waar het Drentse water aansluit op het meer is met breekstenen een zone aangelegd die afkalving door golfslag sterk verminderd en ook weer een nieuw biotoop voor waterplanten en –dieren oplevert in dit gebied. Al met al een mooie aanvulling waarmee de natuur wordt versterkt en de water langer wordt vastgehouden. Het is een project waar we vanuit onze wijk de ontwikkeling van dichtbij kunnen blijven volgen. We horen het natuurlijk graag als u een Otter of Bever spot in de Maarwoldpolders!

De elektrische deelauto in Haren

Matthias Heinemann & Aly Jellema

Je ziet steeds meer elektrische auto's in Haren. Die zijn veel minder vervuילend in gebruik dan een conventionele auto op fossiele brandstoffen. Een eigen elektrische auto kan echter lang niet iedereen betalen. Bovendien is de productie ervan belastend voor het milieu. Deze hoge kosten voor de portemonnee en het milieu kun je beperken als je de auto deelt, aldus de visie van het Burgerinitiatief Elektrische Auto Haren (BEAH).

Om deze redenen stapten al 15 huishoudens in Haren over op een andere manier van autorijden: samen gebruiken ze drie elektrische auto's die op het erf staan van drie van hen. Uit hun ervaringen blijkt hoe gemakkelijk én voordelig dat kan zijn. Naast duurzaamheid en de financiële voordelen, draagt autodelen ook bij aan sociale cohesie, zo ondervinden de gebruikers. Zij delen niet anoniem (denk aan de scooters), maar dragen samen zorg voor de auto's. Een veelbelovend concept dus waarvan veel meer mensen kunnen profiteren.

Voor geïnteresseerden die op zoek zijn naar duurzamer én veel betaalbaarder alternatief voor hun huidige auto is er binnenkort (27 juni a.s. om 20:00 u) een Informatieavond in 't Clockhuys over het concept van de Elektrische Deelauto. Tijdens deze avond ontvangt u vrijblijvend informatie, kunt u een financiële vergelijking maken, één van de deelauto's zien en kunt u vragen stellen aan de huidige gebruikers.

Opgave graag (i.v.m. koffie en thee), maar niet verplicht bij **Matthias Heinemann** (m.heinemann@rug.nl) of **Aly Jellema** (a.e.jellema@gmail.com) van het BEAH.

Als u nu al vast meer informatie wilt hebben:

<https://www.duurzaamharen.nl/nieuws-van-het-burgerinitiatief-elektrische-auto-haren/>

Energiek Maarwold

Lid worden van de Coöperatie Energiek Maarwold?

We zouden **graag willen** dat u **lid** wordt van onze coöperatie, als u dat nog niet bent, zodat we wat armslag krijgen om onze doelen te bereiken. We willen af en toe een spreker uitnodigen in een zaaltje, daarbij koffie en thee kunnen aanbieden en een fles wijn of passende vergoeding voor de spreker, handige meetapparaten huren, zoals een warmtebeeldcamera om warmtelekken in uw huis op te sporen, bollen planten, bloemen zaaien, zwerfvuil opruimen, enz. Leden hebben stemrecht tijdens de jaarlijkse Algemene ledenvergadering. De jaarcontributie in 2024 is € 15,-. Als lid kunt u natuurlijk ook meepraten over het beleid en over nieuwe activiteiten.

U kunt nu ook **gratis lid worden** en ons **steunen**, door over te stappen op de lokale en duurzame energieleverancier “Energie van Ons” (EvO), waaraan wij ook onze stroom van het Zonnedak op de Nicolaaskerk leveren. Energiek Maarwold krijgt een vergoeding van EvO voor nieuwe klanten die zich via Energiek Maarwold bij hen aanmelden. Gebruik dan dit adres: <https://energie.vanons.org/cooperaties/energiek-maarwold/> en klik op “Bereken maandbedrag”. Als het goed is, verschijnt ons logo dan links boven, en is de koppeling met Energiek Maarwold gelegd.

De vergoeding die we van EvO ontvangen, gebruiken we om uw lidmaatschap gratis te maken en bovendien kunnen we er bijvoorbeeld nestkasten, of zaadpakketten mee kopen. Zo dragen we samen bij aan meer bloemen, insecten en vogelzang in de wijk.

NB: Zoals in het artikel over EvO in de vorige Nieuwsbrief (nr.16) is vermeld, zijn er nu nieuwe contracten (waaronder het *Coöperatief Contract*) bij EvO, speciaal bedoeld voor leden van de energie-coöperaties. Via de link hierboven, komt u meteen op de aanmeldpagina voor ons.

Opgavestroom voor lidmaatschap (inleveren bij Penningmeester van EM, Lutsborgweg 11, of mailen naar: mailbox@energiek-maarwold.nl)

Ik wil graag lid worden van de Coöperatie Energiek Maarwold U.A.

Naam:

Adres:

Postcode en plaats:

E-mailadres:

Datum:

Ik zal de contributie overmaken naar de bankrekening van Energiek Maarwold U.A.: NL63-INGB0008945390

Ik overweeg om via Energiek Maarwold over te stappen naar EvO en word zo gratis lid.

WE ZOEKEN NOG NAAR NIEUWE BESTUURSLEDEN ! ALS JE BELANGSTELLING MOCHT HEBBEN, EN NADERE INFORMATIE ZOU WILLEN OVER WAT ZO’N ROL MET ZICH MEEBRENGT, NEEM DAN GERUST CONTACT OP. DAT KAN VIA DE MAIL (mailbox@energiek-maarwold.nl). MAAR JE KUNT OOK BELLEN MET Jan Berenst (06-11641114).

Mocht je verder willen meedenken over een concrete actie / verduurzamingsmaatregel in de wijk, neem dan ook contact op met het bestuur van Energiek Maarwold (mailbox@energiek-maarwold.nl). We zullen dan proberen dat te organiseren! Zie voor verdere ontwikkelingen ook onze website: www.energiek-maarwold.nl.